

Výkon rozhodnutí a konkurs.
Povinný.
Účinky prohlášení konkursu na exekuční řízení.
Rozvrhové usnesení v exekuci

Byl-li prohlášen konkurs na majetek povinného poté, co v řízení o výkon rozhodnutí byla jeho nemovitost pravomocným usnesením o příklepu prodána, soud po zaplacení nejvyššího podání vydražitelem usnesením rozhodne o uspokojení pohledávky nákladů řízení vzniklých státu v souvislosti s prováděním dražby, nové dražby nebo další dražby a o vydání zbytku rozdělované podstaty správci konkursní podstaty; toto usnesení má účinky rozvrhového usnesení (§ 337h o. s. ř.).

Z odůvodnění:

Okresní soud usnesením ze dne 9. 6. 2004, čj. 11 Nc 5009/2001-231, provedl rozvrh rozdělované podstaty ve výši 1 732 532,73 Kč tak, že k úhradě v hotovosti přiznal na pohledávku soudního exekutora JUDr. I. R., Exekutorský úřad Ú., částku 97 296,07 Kč a na pohledávku oprávněného částku 484 917,77 Kč. Současně vyzval povinné, aby do 30 dnů od právní moci usnesení podali návrh na popření výše zbývajících částí přihlášených pohledávek oprávněného s tím, že o částce 1 150 318,89 Kč připadající na sporné pohledávky bude jednáno při dalším rozvrhovém jednání.

Proti tomuto usnesení podali včas - obsahově zcela shodná - odvolání 1) povinný a JUDr. P. P., správce konkursní podstaty prvního povinného. Odvolání odůvodnili tím, že na majetek povinného 1) byl prohlášen konkurs usnesením krajského soudu ze dne 10. 6. 2004, sp. zn. 37 K 17/2004, a napadené usnesení proto nelze zrealizovat, jelikož vzhledem k § 31 odst. 1 zákona č. 328/1991 Sb. veškeré nároky věřitelů lze nadále řešit jen v rámci konkursního řízení. Odvolatelé proto navrhli, aby napadené usnesení bylo zrušeno a rozdělovaná podstaty byla poukázána na účet správce konkursní podstaty povinného.

Krajský soud přezkoumal napadené usnesení soudu prvního stupně podle § 212 o. s. ř. na základě odvolání 1) povinného a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

Z obsahu spisu odvolací soud zjistil, že exekuční řízení, realizované soudem pověřeným exekutorem JUDr. R., se nachází ve stadiu, kdy soud prvního stupně po právní moci usnesení o příklepu na vydražené nemovitosti ve společném jmění povinných a po zaplacení nejvyššího podání vydražitelem rozhodl o rozvrhu rozdělované podstaty, resp. částečném rozvrhu s tím, že o zbytku rozdělované podstaty bude dále jednáno (§ 337c, § 337f o. s. ř.). V této fázi exekučního řízení, po vydání rozhodnutí soudu prvního stupně o rozvrhu, byl usnesením krajského soudu ze dne 10. 6. 2004, čj. 37 K 17/2004-68, na majetek 1) povinného prohlášen konkurs s tím, že správcem konkursní podstaty byl ustanoven JUDr. P. P., advokát.

Ačkoliv soud prvního stupně postupoval zcela v souladu se zákonem (§ 337 a násl. o. s. ř.), nemohlo jeho rozhodnutí obstát, neboť prohlášením konkursu na majetek 1) povinného došlo ke změně poměrů relevantních z hlediska dalšího průběhu exekučního řízení.

Podle § 14 odst. 1 písm. e) zákona č. 328/1991 Sb. po prohlášení konkursu nelze provést výkon rozhodnutí (exekuci) postihující majetek patřící do podstaty a k tomuto majetku nelze ani nabyt právo na oddělené uspokojení (§ 28 zák.).

Skutečnost, že výkon rozhodnutí (exekuci) podle shora citovaného zákonného ustanovení nelze provést, má za následek, že majetek postižený nařízeným výkonem rozhodnutí (exekucí) není možno použít k uspokojení oprávněného v exekučním řízení, a současně, že takový majetek, jako součást konkursní podstaty, může být zpeněžen a použit jen k uspokojení nároků konkursních věřitelů a jiných nároků v rámci konkursního řízení. Po prohlášení konkursu se práva úpadcových věřitelů uspokojují zásadně jen v konkursním režimu a k jejich uspokojení musí být použit veškerý majetek patřící do konkursní podstaty, tedy včetně toho, jenž byl postižen nařízeným výkonem rozhodnutí (exekucí). Kdyby přesto byl výkon rozhodnutí proveden, dojde na straně příjemce plnění - oprávněného k bezdůvodnému obohacení, jež by byl podle zásad tohoto institutu povinen vrátit (§ 451 a násl. obč. zák.), a to nezávisle na tom, že plnění získal v rámci exekuce (srovnej k této problematice např. Kurka, V. - Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení. Linde Praha, a. s., r. 2004, str. 96 - 97, nebo rozhodnutí NS ČR čj. 21 Cdo 1318/2000).

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že i když exekuční řízení již bylo ve stadiu rozvrhu, po prohlášení konkursu nemohli být oprávněny a další osoby přicházející do úvahy (včetně exekutora) z rozdělované podstaty v rámci exekučního řízení uspokojeni, neboť soud je povinen podle § 14 odst. 1 písm. e) zákona č. 328/1991 Sb. po prohlášení konkursu vydat podstatu správci konkursní podstaty jako zpeněžený výtěžek majetku patřícího povinnému, který o ní rozhodne v konkursním řízení. Pouze v případě, že neskončí konkursní řízení rozvrhem nebo jiným použitím získaného výtěžku v rámci konkursního řízení, bude vydávaná podstata vrácena k provedení nového rozvrhového řízení v rámci exekuce. V této souvislosti soud poukazuje na to, že vydávaná rozdělovaná podstata je výtěžek z prodeje zástavy (§ 338a o. s. ř.) a že oprávněný má postavení zástavního věřitele (§ 28 zákona č. 328/1991 Sb.).

Poslední fází výkonu rozhodnutí (exekuce) prodejem nemovitosti je řízení o rozvrhu. Výsledkem tohoto řízení je nejenom rozvržení výtěžku z prodeje vydražené nemovitosti mezi jednotlivé účastníky a uspokojení jejich pohledávek vůči povinnému, ale právní mocí rozvrhového usnesení podle § 337h o. s. ř. zanikají zástavní práva váznoucí na nemovitosti, věcná břemena a nájemní práva na nemovitosti váznoucí s výjimkou těch, o kterých bylo rozhodnuto, že nezaniknou.

Občanský soudní řád upravuje v ustanovení § 337 a násl. postup soudu poté, co usnesení o udělení příklepu nabylo právní moci a vydražitel zaplatil nejvyšší podání. Soud je povinen, jsou-li splněny podmínky poslední fáze exekučního řízení, nařídít jednání o rozvrhu rozdělované podstaty a vydat rozvrhové usnesení, ve kterém rozhodne, komu a v jaké výši přizná úhradu pohledávek. Teprve po právní moci rozvrhového usnesení může vyplatit jednotlivé částky z rozdělované podstaty. Občanský soudní řád neumožňuje soudu, aby vyplatil (vydal) jakoukoliv částku z rozvrhované podstaty bez toho, že by o vyplacení (vydání) pravomocně rozhodl. I když občanský soudní řád, ani zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, výslovně neupravuje postup soudu při vydání rozdělované podstaty správci konkursní podstaty, lze na základě úpravy stanovené pro postup soudu v § 337 a násl. o. s. ř. dospět k závěru, že tak může učinit pouze na základě rozvrhového usnesení podle § 337g odst. 1 o. s. ř. Tímto rozvrhovým usnesením však nerozhodne o pohledávkách věřitelů a vydražitele, jak upravuje citované ustanovení, neboť by to bylo v rozporu s ustanovením § 14 odst. 1 písm. e) zákona č. 328/1991 Sb., ale přizná pohledávku nákladů řízení státu, a zbytek rozdělované podstaty vydá správci konkursní podstaty s tím, aby, nebude-li použita v rámci konkursního řízení, ji vrátil soudu k provedení rozvrhového řízení. Po právní moci tohoto usnesení soud postupuje podle § 337g odst. 3 o. s. ř. a § 337h odst. 3 o. s. ř. tak, že vyplatí částky podle rozvrhového usnesení

a vyzoomí příslušný katastrální úřad o tom, která zástavní práva
a věcná břemena zanikla.

Z těchto důvodů odvolací soud podle § 220 odst. 2 o. s. ř.
napadené usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že rozhodl
o vydání rozdělované podstaty (ve výši včetně úroků ke dni vydání
rozhodnutí - § 337a o. s. ř.) správci konkursní podstaty 1)
povinného s tím, aby nedojde-li k jejímu použití v rámci
konkursního řízení, ji vrátil k provedení rozvrhového řízení
v rámci exekuce.

Odvolání správce konkursní podstaty 1) povinného odvolací
soud podle § 218 písm. b) o. s. ř. odmítl, neboť správce konkursní
podstaty povinného není účastníkem exekučního řízení (prohlášením
konkursu se z tohoto pohledu postavení povinného v exekučním
řízení nijak nezměnilo), a není proto ani osobou oprávněnou
k podání odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně vydanému
v tomto řízení (§ 201 o. s. ř.).